

יבמות ג

עניין: להיות לך לאלוקים ולזרעך אחרוך

ריטב"א

בכהנים כשר הוא ליוחסין. ופרקי³²³* [הכין] א"ל רחמנא לא תנסוב גויה³²⁴*. וק"ל אמאי לא פרקי דלא לינסוב אתתא בתוך ג' חדשים לבעלה, כדי להבחין הזרע, וכדררשינן לה בפרק החולץ³²⁵. וי"ל דלא מוקים הכי משום דהתם הא אתמר בה טעמא אחרינא רבא³²⁶*, דלא צריכי להאי דרשא³²⁷.

יבמות מב.

לא כ"ש: וכן שאר כל הנשים: בשלמא יבמה כדאמרן אלא שאר כל הנשים אמאי אמר רב נחמן אמר שמואל¹⁸ משום דאמר קרא "להיות לך לאלהים ולזרעך אחרוך" להבחין בין זרעו של ראשון לזרעו של שני

א] [בשאלות פ' וירא סי' ב איתא אר"י אמר רב] [גליין]: [ג] [עי']

רשי"ש

דף ק ע"ב גמרא אלא מעתה כו' ולזרעך אחרוך התם מאי קא מזהר כו'. ק"ל הא שמואל גופיה דריש ליה לעיל (מב) לענין הצננה והוא כעין דרשה דהכא. וכ"ת דהתם אינה אלא אסמכתא מדרבנן הלא הכא נמי לא הוה אלא אסמכתא וכדמסיק. ואולי השתא הוה ק"ד דדרשה גמורה היא: 'שם בשלמא הוא אונן כו' מ"ל בנשואין במיתתו דשני

בארות המים

ע"ב גמ'. ה"ק לי' לא תנסיב עכו"ם ושפחה וכו'. וקושיית המהרש"א צ"ח"א דלמה לא מקשו התו' סנהדרין (נ"ו ז') דהו"ל למיחשב גס הא דנאסר לאצרהם שפחה ועכו"ם, י"ל בפשיטות דבמסקנא מסיק הגמ' דאין אסור רק מדרבנן וקרא הו' אסמכתא צעלמא. וקושייתו עוד שם דאין נשא אצרהם להגר שהיתה מזרית ראשונה כיון דקיים אצרהם כל התורה עד שלא ניתנה, י"ל כיון דהמזרית לא נתעבו עד ג' דורות רק מפני שטעבו ישראל ביאור, כפירש"י צפ' תלא, והוא מהספרי שם, א"כ כיון דהקצ"ה צעלמו לא רצה לדון ישמעאל על שם העתיד רק צאשר הוא שם, כפירש"י צפ' וירא, לא הו"ל לאצרהם להצטק יותר מהקצ"ה, משא"כ צאשר מזות. ומי

מהרש"א

גמ' אלא מעתה גבי אברהם כו' ה"ק ליה דלא תנסיב עובדת כוכבים ושפחה כו'. הכא משמע דנאסר לאצרהם ולזרעו קודם מתן תורה לישא שפחה ועובדת כוכבים דכל מלוא שנאמרה לבני נח ונשנית צסיני לזה ולזה נאמרה כדאמרינן פ"ד מיתות והא דנשא אצרהם את הגר שפחה שרה י"ל משום דממילא נשתחררה כדין הנושא שפחתו צפרק השולח ואף לפי המדרש שכתב החוקוני שהיתה הגר שפחה מלוג של שרה כדכתיב ולה שפחה מזרית מ"מ כיון ששרה עצמה נתנה אותה לאישה אצרהם כדכתיב ותקח שרה גו' ותתן אותה גו' נשתחררה ממילא כדין הנושא לעבדו צת חורין ינא לחירות וכן ל"ל גבי יעקב שנשא שפחת רחל ולאה ומיהו באצרהם אין זה מספיק דאף אם נשתחררה הגר מ"מ הויא לה מזרית ראשונה דעתידה התורה לאסור ואצרהם קיים כל התורה אפילו עירוב צבשילין כדאמרינן ציומא וז"ל כיון דנשא קודם שנימול ואז לא קיים עדיין כל התורה דהא לא קיים מילה שוב לא גירשה אחר שנימול אע"ג שהיתה מזרית ראשונה אבל הרא"ס כתב צסוף פ' לך לך וז"ל כי אצרהם קיים כל התורה אפילו עירוב צבשילין כדאמרינן ציומא אבל מזות מילה לא קיים דיודע היה דעתיד להצטוות עליה ואז יהיה מזות ועושה דגדול כו' עכ"ל והוא דחוק גס קשה דא"כ למה נשא מזרית קודם שנימול אבל לפי שיטתנו ניחא דכל גר לא נצטווה צמזות עד אחר מילה כדאמרינן צפרק החולץ ולכך הותר אצרהם צהגר וכיון שנשא צהיתר שוב לא גירשה גס אחר שנימול משום דעתידה תורה לאסור ועיין עוד צזה צאורך צעוה"י ציומא ודו"ק ואיכא למידק אהך סוגיא דס"פ ד' מיתות למ"ד י' מזות נצטוו ישראל צמרה כו' והקשו המוס' שם תימה האיכא גיד הגשה כו' ומילה שניתן לאצרהם כו' עכ"ל אמאי לא תקשי להו נמי האיכא הך דהכא לאסור אצרהם אצינו וזרעו צשפחה ועובדת כוכבים ויש ליישב ודו"ק:

